

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμένου Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΗΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησία δρ. 40. Ἐξάμηνος δρ. 22. Τοίμηνος δρ. 12.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου Γρ. Δ. 50. Ἀγγλίας, Κύπρου καὶ λοιπῶν Ἀποικιῶν σελίνια 10. Ἀμερικῆς δολ. 4. Λοιπῶν χωρῶν φράγκα Γαλλικὰ 25. Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

Περίοδος Β'.—Τόμος 30ὸς

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ—ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν Ἀθήναις, 17 Νοεμβρίου 1923

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρθάκειον

Ἔτος 45ον—Ἀριθ. 49

Η ΜΙΚΡΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ MARIE GIRARDET)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ NB'. (Συνέχεια)

Τὰ μάτια τοῦ Ἀλδέρτου Ἰσλάζ σπινθηροβολοῦσαν καθὼς τᾶκουγε ὅλ' αὐτά. Ἔτεινε τὸ χέρι σιωπηλὰ στὴν κυρία Ἐριώ κι' αὐτὴ τοῦ τῶσφιξε μὲ πολλὴ θερμότητα.

— Πότε μπορῶ νὰ ξανάρθω, κυρία;

— Σήμερα εἶπε Δευτέρα... Θέλετε τὴν Τετάρτη;

— Εὐχαριστῶ πολὺ, κυρία.

Ὑποκλίθηκε, εὐχαρίστησε καὶ πάλι, ἀνέβηκε στ' ἄλογό του καὶ χάθηκε μέσα στὶς καταπράσινες δενδροστοιχίες τοῦ δάσους τῆς Βουλώνης.

Τὴν ἐρχόμενη Τετάρτη, λίγο νωρίτερ' ἀπὸ τὴν ὀρισμένην ὥρα, ὁ πρίγκηψ ἔφτανε στὸ Ὠτεύγ, ἄφηνε τ' ἄλογό του σ' ἓναν ὑπηρέτη καὶ παρουσιαζόταν στὴν κυρία Ἐριώ.

Τὸν δέχτηκε μὲ χαμόγελο ποὺ προμηνοῦσε εὐχάριστες εἰδήσεις.

— Μὲ χαρὰ μου θὰ σᾶς πῶ, κύριε, ὅτι ἡ κυρία ντὲ Φιρστάτ θεωρεῖ μεγάλη τῆς τιμὴ τὴν πρότασή σας. Δὲν ἔχει ἀμφιβολία γιὰ τὴ συγκατάθεσή τῆς ἀνεψιάς τῆς καὶ περιμένει τὸ διάδημα τοῦ σεπτοῦ πατέρα σας, τοῦ βασιλέα τῆς Βαλκανίας...

— Αὐτὸ δὲ θ' ἀργήσει, νᾶστε βεβαία.

Καὶ σιγώτερα, ρώτησε:

— Ἡ πριγκήπισσα Βαλεντίνα ἐπέτυχε μ' εὐκολία τὴν συγκατάθεσή τῆς ἀνεψιάς τῆς;

Τὸν καθησύχασε μ' ἓνα νεῦμα κι' ὕστερα τοῦ εἶπε:

— Καὶ τώρα, ἂν τὸ ἐπιτρέπετε, θὰ σᾶς ζητήσω μιὰ χάρη.

— Ἀπὸ μένα; Μὲ μεγάλη μου χαρὰ...

Τότε ἡ κυρία Ἐριώ σηκώθηκε, ἀνοιξε μιὰ κοσμηματοθήκη καὶ παρουσίασε στὸ νέον ἓνα δαχτυλίδι, ὅπου ἔλαμπ' ἓνα μεγάλο ζαφείρι.

— Αὐτὸ εἶναι πολύτιμο κειμή-

λιο, τοῦ εἶπε... Μιὰ μικρούλα πεθαμμένη τὸ ἄφησε σ' ἐκεῖνη ποὺ τὴ βοήθησε μὲ τὴ στοργή τῆς νὰ περάσῃ τὸ φοβερὸ γεφύρι ποὺ φέρνει ἀπ' τὴ ζωὴ στὸν ἄλλον κόσμο. Ἦρθε ἡμέρα ποὺ ἡ Ζίνα ντὲ Φιρστάτ βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ τὸ χωριστῇ... Ἡ καρδιά μου ἐπόνεσε καὶ ξαναγόρασα τὸ δαχτυλίδι αὐτὸ καὶ τὸ φόραγα γιὰ νὰ τὸ δώσω μιὰ μέρα στὴ Ζίνα. Δὲν ξέρει πὼς τὸ κόσμημ' αὐτὸ βρίσκεται στὰ χέρια μου. Θὰ τῆς τὸ δώσετε σεῖς ἀπὸ μέρους μου, ὅταν θὰ γίνῃ μνηστὴρ σας. Ἡ ἀνάμνηση αὐτὴ θὰ κάνει καὶ τοὺς δύο σας εὐτυχισμένους. Εἶδε τόσα δάκρυα ὡς τώρα. Ὁ θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴ βλέπῃ στὸ ἐξῆς, παρὰ μόνο χαμόγελα!...

«Ἄντρες, γυναῖκες, παιδιά, ζητωκραυγάζουν...»
(Σελ. 386, στ. γ')

Ὁ πρίγκηψ ἐπῆρε τὸ δαχτυλίδι, σὰν κάτι ἱερό, καὶ μὲ πολλὴ προσοχή, μ' εὐλάβεια, ἔβαλε τὸ μυρωδάτο κουτάκι σὲ μιὰ ἐσωτερικὴ τσέπη, κοντὰ στὴν καρδιά του.

— Ἄν ἐκπληρωθῇ ἡ ἐπιθυμία μου, ψιθύρισε, δὲ θὰ χύσει πιά οὐτ' ἓνα δάκρυ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΓ'

Πρὸς τὴν πατρίδα!

Ἡ Ζίνα ντὲ Φιρστάτ, μνηστὴ τοῦ πρίγκηπος Ἀλδέρτου ντ' Ἰσλάζ, ἔκανε τὶς τελευταῖες προετοιμασίες στὴ βίλλα τοῦ Ὠτεύγ. Θάφηνε τὸ Παρίσι, δίχως ἄλλο γιὰ πάντα. Λυπόταν ποὺ θάφηνε τὴν κυρία Ἐριώ, ποὺ θάφηνε τὴν Ὑδόννη Δεγκράν, κι' ὅμως ἡ καρδιά τῆς πλημμύριζε ἀπὸ μιὰν ἄμετρη χαρὰ.

Δὲν ἦταν μόνο ποὺ θὰ γύριζε στὴν ἀγαπημένη τῆς πατρίδα: ἀλλὰ θὰ γύριζε σὰν ἐνδοξη βασίλισσα, πλάι στὴν πιὸ εὐγενεὴ καὶ μεγαλόκαρδη ὑπαρξὴ ποὺχε συναντήσει στὴ ζωὴ τῆς.

Ἡ ἀναχώρησή εἶχε ὀρισθῇ γιὰ τὴν ἐπομένη καὶ διέθεσε τὸ ἀπόγευμά τῆς γιὰ ν' ἀποχαιρετήσῃ τ' ἀγαπημένα τῆς πρόσωπα.

Πρῶτα-πρῶτα ἦρθαν νὰ τὴν ἀποχαιρετήσουν οἱ μικρὲς μαθητρίσσαι ποὺ τὶς φιλοξenoῦσε κάθε Πέμπτη ἀπόγευμα. Ὅλες σχεδὸν εἶχανε δάκρυα στὰ μάτια...

Μαζί τους ἦρθαν καὶ οἱ μητέρες.

— Ποιὸς ἄλλος θὰ βρεθῇ, ἔλεγαν, νὰ κάνῃ τόσο καλὸ στὰ παιδιά μας;

Τότε ἡ κυρία Ἐριώ καὶ ἡ Ὑδόννη Δεγκράν ὑποσχέθησαν ὅτι, γι' ἀνάμνηση τῆς μικρῆς βασίλισσας, θὰ ἐξακολουθοῦσαν τὶς συναθροίσεις κάθε Πέμπτη ἀπόγευμα.

Ὑστερα ἡ κυρία ντὲ Φιρστάτ μοίρασε στὶς φτωχὲς ροῦχα κι' ἄλλα πράγματα, ποὺ ἐκείνες τὰ δέχτηκαν ἐκθαμβὲς καὶ δὲν εἶχαν λόγια νὰ εὐχαριστήσουν.

Ὅταν οἱ φτωχὲς γειτόνισσες

έφυγαν, γεμίζοντας εσχές τη Ζίνα, ή κυρία Έριώ και ή Υδόννη έμειναν μόνες μαζί της. Τις αποχαιρέτησε με το θερμότερο τρόπο.

— Στην καθεμιά σας, τους είπε, χρωστώ κι' ένα μεγάλο μέρος απ' την ευτυχία μου.

Οι δυο φίλες έχυναν θερμά δάκρυα. Δέν μπορούσαν να συνειθίσουν στην ιδέα πως θα χωριζόνταν για πάντα απ' το τόσο αξιαγάπητο εκείνο κορίτσι. Η Ζίνα τις παρηγόρησε όσο μπορούσε.

— Σύ, είπε στην Υδόννη, θέλω νάσαι ή πρώτη που θα δεχθής τη φιλοξενία του παλατιού της Βαλκανίας. Θέλω νάρθής να καθήσης πολὺν καιρό...

— Σείς, αγαπητή μου κυρία, είπε ύστερα στην κυρία Έριώ, που σταθήκατε ή πιό αξιοσέβαστη δασκάλισσα κι' ή πιό αξιογάπητη φιλενάδα, σείς θέλω νάστε πάντα μαζί μου. Σκέφθηκα και βρήκα τὸν τρόπο: Σέ λίγον καιρό, στη Βαλκανία θα ιδρυθῇ γαλλική ακαδημία. Δέχεστε ν' αναλάβετε τὴ διεύθυνσή της; ... Θάνα καλύτερα έτσι, παρά να εξακολουθήτε να δέχεστε μαθήτριες, κακές πολὺ συχνά, σὰν τὴ Ζίνα ντὲ Φριστάτ που σὰς μίλησε τόσο άσχημα κάποια φορά!

— Ω, Ζίνα μου... ψιθύρισε ή διευθύντρια. Δέν μπόρεσε να πῇ περισσότερα. Πῆρε και φίλησε με πάθος τὸ χέρι της Ζίνας, τὸ χέρι αὐτὸ που στὸ εἶχες απ' αὐτὸ θὰ κρέμεται ή τύχη ἑνὸς λαοῦ...

Τὴν ἄλλη μέρα, μιὰ μέρα ἡλιόλουστη, θεία και ἀνηψιά ξεκίνησαν για τὴν πολυπόθητη πατρίδα. Θάκκαναν ἄλλη μιὰ φορά, ἀντίστροφα ὅμως τώρα, τὸ ταξίδι που σὲ τόσο θλιβερὲς περιστάσεις ἔκαναν πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια...

Τώρα, ὅλα γελοῦσαν στὴ Ζίνα: κα- νένα συννεφάκι δὲ φαίνονταν στὸν καθαρό, τὸ γαλάζιον οὐρανὸ τῆς ζωῆς της... Κοίταξε τὴ θεία της: μιὰ μελαγχολικὴ σκέψη ἐσκέπαζε τὸ μέτωπό της.

— Θὰ συλλογίζεται, σκέφθηκε ή Ζίνα, τὸν ἀλγισμὸν τοῦ θεῖο μου, που ἔπρεπε στὸ πεδίο τῆς τιμῆς... Καλή μου θεία! Πόση ἀγάπη, πόσες φροντίδες χρειάζονται για νὰ σὲ κάμω νὰ μὴ λυπᾶσαι, τώρα που οἱ θλιβερὲς ἀναμνήσεις θὰ ξυπνήσουν στὸ χῶμα τῆς πατρίδας μας...

Και μέσα στὸν ὀρίζοντα τῆς ζωῆς της ἔδλεπε νὰ ὑψώνονται ἐπιδημητικὰ νέα καθήκοντα και νέες ὑποχρεώσεις.

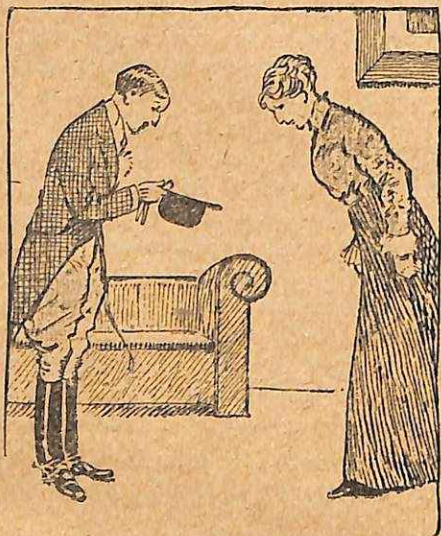
Βυθισμένη σὺς σκέψεις της, πλησίασε τὸ παράθυρο τοῦ τραίνου και κοίταξε τὸ τοπίο που ἔφρευε και χανόταν μέσα σ' ἕνα ζαλιστικὸ στρόβιλο. Τὸ τραῖνο κυλοῦσε ὁλοταχῶς πρὸς τὴ χώρα τῶν ὀνείρων της...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'

Ζίτω ή Βασιλίσσα!

Η Βαλκανία πανηγυρίζει. Η χώρα του πρίγκηπος Ροδόλφου κι' ή πριγκίπισσα Ζίνα ντὲ Φριστάτ, μνηστή του πρίγκηπος Αλδέρτου, φθάνουν αὔριο στὸν γενέθλιον τόπο, ὅπου θὰ γίνουν οἱ γάμοι.

Απὸ μέρες τώρα ἔχουν ἀρχίσει οἱ ἐτοιμασίες. Ὅλη ή πόλις στολίζεται με λουλούδια, με μυρτιές, με θριαμβευτικὲς ἀψίδες. Σ' ὅλα τὰ μέρη διακρίνεται τ' ὄνομα τῆς Ζίνας, γραμμένο με γράμματα χρυσά ή με λουλουδένιες ἀλυσίδες. Ἀπὸ παράθυρο σὲ

«Υποκλίθηκε, εὐχαρίστησε...» (Σελ. 385, στ. α')

παράθυρο κρέμονται γκιρλάντες, ἐπιγραφές, κι' ὅλα φαίνονται σὰ σκηνὲς παραμυθιῶν.

Οἱ δυστυχίες που πέρασε ή Ζίνα και τὸ θάρρος της σὲς πιὸ δύσκολες περιστάσεις εἶναι γνωστὰ σ' ὅλους κι' ἔχει γίνει πιὰ θρυλικὴ ἡρωίδα. Τὸνομά της εἶναι σ' ὅλα τὰ στόματα, ή μορφή της σ' ὅλες τις καρδιές. Πρὶν ἀκόμη φανῇ στὸ Βασίλειό της, ή Ζίνα ἔχει κατακτήσει ὅλους τοὺς υπηκόους της.

Κι' ὁ ἥλιος φαίνεται πως συμμετέχει κι' αὐτὸς στὸν πανηγυρισμὸ, μ' ἕνα φῶς πολὺ λαμπρό, πολὺ γλυκό,

Ξαφνικά, μιὰ ἀπέραντη βοή σηκώνεται και μεταδίδεται σ' ὅλους τοὺς δρόμους:

— Η βασίλισσα! Νάτη ή βασίλισσα Ζίνα!

Κατέδραξε απ' τὸ τραῖνο που τὴν ἔφερε απ' τὴ Γαλλία. Μιὰ ἄμαξα τὴν περιμένει, με τέσσερα ἄλογα, που τὰ φάλαρά τους εἶναι κάτασπρα. Πάνω στὴν ἄμαξ' αὐτὴ ὑψώνεται ἕνας θόλος ἀπὸ λουλούδια, που στὴν κορυφή του εἶν' ἕνα στέμμα, ὅπου εἶν' ἐνωμένα τὰ οἰκόσημα τῶν ντὲ Φριστάτ και τῶν ντ' Ἰσλάζ.

Η Ζίνα, με πρόσωπο ἀκτινοδόλο, ἀνεβαίνει στὴν ἄμαξα. Η θεία της κάθεται πλάι της. Ἀντίκρυ της τῆς

χαμογελοῦν ή Μίλλυ ντὲ Ρεδάλ κι' ή Κάρολα ντὲ Λουί, οἱ μελλοντικὲς δεσποινίδες τῆς τιμῆς. Πλάι στὴν ἄμαξα φαίνεται ὁ πρίγκηψ Αλδέρτος, πάνω σ' ἕνα ὄραιο σέβλτο ἄλογάκι.

Η πομπή ξεκινᾷ. Μιὰ ἀπέραντη ζητωκραυγὴ πλημμυρᾷ τοὺς σηματοστολισμένους δρόμους. Ἄντρες, γυναῖκες, παιδιά, ζητωκραυγάζουν μ' ἕνα στόμα. Ἀπ' ὅλα τὰ παράθυρα πέφτει βροχὴ ἀπὸ ροδοπέταλα και στὸ τέλος ή ἄμαξα κυλᾷ ἀθόρυβα σ' ἕνα μαλακὸ στρώμα ἀπὸ λουλούδια. Καὶ τ' ἄρώματα πλέουν στὸν ἀέρα, τὸν γεμίζουν με τὰ βάλσαμά τους και περιβάλλουν σὰ μ' ἕνα νέφος εὐτυχίας τὴ μικρὴν ἀρραβωνιασμένη.

Ξαφνικά ἔν' ἀπαίσιο πλάσμα, ἕνας ζητιάνος με πρόσωπο παραμορφωμένο απ' τὴν ἀρρώστεια, ὁρμᾷ και γονατίζει κοντὰ στὴν ἄμαξα φωνάζοντας:

— Ἐλεος! Ἐλεος!..

Η Ζίνα τὸν ἀναγνωρίζει: εἶν' ἕνας κουρελιάρης που κάποτε ἄλλοτε τὸν εἶχε δώξει ἄσπλαχνα, ὅταν τῆς ζητούσε ἐλεημοσύνη.

Εἶναι πιὸ γέρος, πιὸ ἄθλιος, κάτασπρος τώρα πιά—ὕπάρχει ὅμως ἀκόμ...

Η Ζίνα τοῦ δίνει μιὰ βασιλικὴ ἐλεημοσύνη και τοῦ χαμογελᾷ με συμπάθεια. Κι' εἶτσι χάνεται μιὰ τύψη που ξύπνησε μέσα της ξαφνικά.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΤΙΜΩΡΙΑ !..

Εἶχα ἕνα γατάκι, μιὰ φορά, τὴλῶνθα στὰ χάρδια, σὰ φίλι, τ' ἀποκοιμίζα στὴν ἀγκαλιά, κι' ἦταν ή πιὸ ἀθώα μου χαρά. Κάθε νύχτα, κάθε ἀνεμοσάλη, με βρεμένη οὐρά, και τοῖχα ὀρθή, στὸ κρεβάτι μου ἔπρεπε νάρθῃ, ν' ἀποκοιμηθῇ... στὸ προσκεφάλι!

Μὰ ξυπνῶ, ἕνα βάρυπνο πρῶι, κι' ἦταν σὰν νὰ ξύπνησα ἀπὸ βῦθος νοιώθω νὰ μὲ τριξῇ μες στὸ στήθος κάποια σκοτεινὴ, βροχὴν βοή. Τ' ἦταν; τὸ γατάκι! Τόχα κάνει κακομαθημένο, θαρρετὸ: ὁ, τι γύρευε, τοῦ τῶδινα κι' αὐτό, μὰ ποτές δὲν εἶδα νὰ τοῦ φτάνη.

Ἄ, τὸ ἀνάξιο! Οὐτ' οἷχτος δὲ χωρεῖ στὴν πλεονεξία που δὲ χορταίνει... Τώρα, ιδέστε το: δειλιάζει, περιμένει, ὡς νὰ σβῆση ή λάμπα καρτερεῖ, στὸ κρεβάτι μου κλεφτά-κλεφτά, νάνεβη και στὰ πόδια μου νὰ συμμάζωχῃ. Κουλουριάζεται κρυφὰ κι' ὀρσνοιχτῇ ή ματιά του μὲ μὲ και με λατρεύει.

Εἶν' ή θέση σου ἐκεῖ κάτω!—Ὅσες φορές κάνεις ψυχικὸ κι' ἐλεημοσύνη, ἔρεεις πως θὰ βρῆς εὐγνωμοσύνη, κι' ὄχι προδοσίες και συμφορές: Ὅχι φίλο, ἀφέντη σεβαστὸ ἤθελες, γιατί εἶσ' εὐτυχισμένο τὸ παραμικρὸ νὰ σοῦχουν χαρισμένο και νὰ λὲς και πάλι «εὐχαριστῶ!»

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΠΕΘΑΝΕ Ο ΠΑΠΑΣ !

Τὰ παιδικὰ μου χρόνια τὰ πέρασα σὲ μιὰ μεγάλῃ ἐπαρχιακὴ πόλῃ που τὴν ἔκοβε στὰ δυὸ ἕνα μεγάλο κι' ὀρμητικὸ ποτάμι. Ἐκεῖ γεύθηκα πολὺ νωρὲς τὴν ἡδονὴ τῶν ταξιδιῶν και τῆς ζωῆς τῶν ναυτικῶν. Ὑπάρχει πρὸ πάντων μιὰ γωνιά τῆς προκυμαίας, κοντὰ σὲ μιὰ γεφυρούλα, που ποτὲ δὲ μπορῶ νὰ τὴ θυμῶθῃ δῆλως δυνατὴ λαχτάρα. Ξαναδῶν πάντα τὴν ἐπιγραφή πουτταν καρφωμένη πάνω σ' ἕνα καρτόνι:

«Μπαρμπα—Κορνέτος
Νοικιάζονται βάρκες με τὴν ὥρα»

Τὴ μικρὴ σκαλίτσα που βυθιζόταν στὰ νερά, μαῦρη και γλυστερὴ ἀπὸ τὴν ὕγρασία, και τὰ θαλάσσια χόρτα και τέλος τὸ στολίσκο απ' τῆς μικρὲς βαρκούλες που λικνιζόνταν καμαρωτές, φρεσκοβαμμένες με ζωηρὰ χρώματα, με τὰ ὄρτια ὀνόματα στὴν πρύμη: «Χρυσάλλης», «Χελιδόν».

Ὑστερα, ἀνάμεσα στὰ φρεσκοβαμμένα κουτιά που ἦταν ἀπλωμένα και στέγγωναν στὸν ἥλιο λαμπροκόπωντας, ὁ μπαρμπα—Κορνέτος πηγαινοερχόταν με τὴν μπογιά και τὰ μεγάλα πινέλα του στὸ χέρι. Ἄ, ὁ γέρος αὐτός, με τὴ μορφή πουχε τόσες ρυτίδες ὅσες κι' ή ἐπιφάνεια τοῦ ποταμοῦ ὅταν φυσοῦσε νοτιάς, ὁ γέρος αὐτός ἦταν ὁ κακὸς δαίμων τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, ὁ περσασμός μου, τὸ ἀμάρτημά μου, ή τύψη μου.

Πόσα σφάλματα δὲν εἶχα κάμει ἐξ αἰτίας του: Πόσες φορές δὲν τόχα σκάσει απ' τὸ σχολεῖο, πόσες φορές δὲν εἶχα πουλήσει τὰ βιβλία μου! Κι' ὁ ἴδιος μπορούσα νὰ πουληθῶ για μιὰ βαρκάδα!

Τὰ τετράδιά μου πεταμένα στὸ βάθος τῆς βάρκας, τὰ μανίκια ἀνασκουμπωμένα, τὸ καπέλλο ἀναρριγμένο πίσω, τὰ μαλλιά μου ἀνέμιζαν στὴν αὔρα τοῦ ποταμοῦ κι' ἐγὼ τραβοῦσα μ' ὅλα μου τὰ δυνατὰ κουπί, σουφρώνοντας τὰ φρύδια, για νὰ πάρω τὸ ὕψος γέρου θαλασσόλουκου. Ἐπλεα πάντα στὴ μέση τοῦ ποταμοῦ, σὲ ἴση ἀπόσταση κι' απ' τὶς δυὸ ὄχθες, για νὰ μὴ φαίνωμαι μόνο απ' τὴ μιὰ. Τί θρίλαμος ν' ἀνακατώνομαι μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ πανδαυμόνιο πουκάναν τὰ πλεούμενα κάθε εἶδους: βάρκες, μαοῦνες, καϊκια, βενζινόπλοια, σὰν σμήνος ἀπὸ μεγάλα ἐρπετὰ που διαρκῶς πλησιάζουν τὸνα τᾶλλο και ποτὲ δὲν ἀγγίζουσιν, γλυστρώντας με τέχνη πότε ἀπὸ δῶ, πότε ἀπὸ κεῖ.

Ὑπῆρχαν και μεγάλα πλοῖα, που ὅταν ξεκινούσαν ἔφερναν ἀναστάτωση σὲς βαρκούλες. Ἐτσι, ξαφνικά, ἔβλεπα νὰ με σκεπάζῃ ὁ ἥσκιος ἑνὸς μεγάλου βαποριοῦ.

— Στὴν μπάντα, πιτσιρίκο! μὲ φώναζε μιὰ χοντρή φωνή απ' τὸ κατὰστρωμα.

Ἐγὼ ἴδρωνα, ἀγωνιζόμουν, μέσα στὴν ἀτέλειωτη αὐτὴ κίνηση. Καὶ πολλὲς φορές τὸ ρεῦμα ἦταν πολὺ δυνατὸ κοντὰ στὰ τόξα τῆς γέφυρας. Πολλὲς φορές βρισκόμουν, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, σὲ καμμιά απ' τὶς περιφημες ἐκεῖνες τρύπες, που τὸ νερὸ στροβιλίζεται και καταπίνει κάθε τι που θὰ βρεθῇ μπρὸς του, και που οἱ ναυτικοὶ τὶς λέν «ρουφήχτρες». Δέν ἦταν κι' εὐκολο νὰ τὰ βγάλουν πέρα χέρια παιδιοῦ δώδεκα χρόνων, χωρὶς κανένα βοηθό.

Πολλὲς φορές ἦμουν τυχερὸς και συναντοῦσα τὴν «ἀλυσίδα». Ἀλυσίδα λέγαμε τὴ μακρὴν σειρὰ ἀπὸ βάρκες και μαοῦνες που τὶς ρυμουλκοῦσε ἕνα μικρὸ βαποράκι, με σφυρίχτρα που ἐσχίζε τ' αὐτὰ σὰν κραυγὴ πληγωμένου ζώου. Τότε πιανόμουν στὴν ἄκρη—ἄκρη αὐτῆς τῆς ἀλυσίδας κι' ή βάρκα μου, με τὰ κουτιά ἀκίνητα σὰν ἄψυχα φτερά, ἔτρεχε σκίζοντας σιωπηλὰ τὰ νερά, ἐνῶ απ' τὶς δυὸ μεριεὶς ἔφευγαν γοργὰ, σπύτια, δρόμοι, ἀμάξια...

Μπρὸς μου, μακρὰ, ἀκούγα τὸν ἔλικα που λαχάνιαζε και χτυποῦσε τὰ νερά, ἕνα σκυλὶ γαυγίζε πάνω σὲ κάποια μαοῦνα κι' ὅλ' αὐτὰ μ' ἔκαναν νὰ φαντάζωμαι πως ταξιδεύω στὸ πέλαγος, σὲ ξένες χώρες, σὰν ἀληθινὸς ναυτικὸς.

Μὰ οἱ συναντήσεις αὐτὲς ἦταν πολὺ σπάνιες. Τὶς περισσότερες φορές ἀναγκάζομουν νὰ τραβῶ κουπὶ και νὰ ἴδρω κοπῶ ὥρες ὀλόκληρες στὸν ἥλιο, στὴ ζέστη, στοὺς χῆλιους θορύβους τοῦ ποταμοῦ. Ὑστερ' ἀπὸ πολλοὺς κόπους, καθόρθωνα νὰ βγῶ απ' τὴν πόλῃ και ἔπλεα πιά ἀνάμεσα σὲ μπαξέδες, σ' ἐργοστάσια, σὲ καλαμιές. Ἐκεῖ, ἀποκαμωμένος πιά, τραβοῦσα τὴ βάρκα μου στὴν ὄχθη, και ξαπλώνομουν στὴ χλόη νὰ συνέλθω. Τὶς περισσότερες φορές μάτωνε ή μύτη μου. Κι' ὅμως οἱ περιπέτειες αὐτὲς με γοήτευαν.

Μὰ τὸ πιὸ φοβερὸ απ' ὅλα ἦταν ή ἐπιστροφή. Τοῦ κάκου ἔδραζα τὰ δυνατὰ μου νὰ τραβῶ γρήγορα κουπὶ. Πάντα ἔφθανα ἀργά, ἀφοῦ τὰ παιδιά εἶχαν σκολάσει ἀπὸ πολλὴ ὥρα. Ἡ ὄψη τῆς ἡμέρας που σωνόταν, τὰ πρῶτα φανάρια που ἀναδαν στοὺς δρόμους, μέσα στὴν ὀμίχλη, ὅλ' αὐτὰ μεγάλα νὰ τὴν ἀγωνία μου και τὶς τύψεις μου.

Ἐδῶλεπα τοὺς ἀνθρώπους που γύριζαν σιγὰ κι' ἀμέριμνα στὸ σπίτι τους και τοὺς ζήλευα. Κι' ἔτρεχα με τὸ κεφάλι βαρὺ απ' τὸν κόπο και τὸν ἥλιο, με τ' αὐτὰ γεμάτα νερὸ, που τ' ἀκούγα σὰ νὰ ἀεροκοποῦσαν πεταλοῦδες, και

κοκκινίζοντας ἀπὸ τώρα για τὸ ψέμμα που ὄθλεγα.

Γιατὶ χρειάζοταν ἕνα ψέμμα, κάθε φορὰ που, γυρίζοντας στὸ σπίτι, ἀκούγα στὴν πόρτα τὸ αὐστηρό:

— Ποῦ γύριζες τέτοια ὥρα; Αὐτὴ ή ἐρώτηση ἦταν ή τρομερὴτερη ἐρώτηση που με τάραιε στὴν παιδική μου ἡλικία. Ὁφείλα ν' ἀπαντήσω ἐκεῖ-δὰ, στὸ κατῶφλι, χωρὶς περιστροφές, χωρὶς σκέψεις. Ἐπρεπε νάχω ἐτοιμὴ μιὰ ἱστορία, κάτι ἐκπληκτικὸ, σπουδαῖο, ἱκανὸ νὰ κάμῃ νὰ ξεχαστῇ τ' ἀμάρτημά μου.

Τότε ἐπεστράτευα ὅλη μου τὴ φαντασία. Τὸ κεφάλι μου κατέδαζε ἐπαναστάσεις, ταραχές, δυστυχήματα.

— Γρεμιστήκε ή μεσιανὴ γέφυρα, εἶπα κάποτε, και δυὸ ἄμαξες κατρακύλησαν στὸ ποτάμι.

Ἄλλοτε ἐξιστόρησα πως τάχα πυρκαῖα εἶχε ἀνάψει σ' ὅλη τὴ δυτικὴ συνοικία τῆς πόλεως κι' ὅλος ὁ κόσμος εἶχε ἀναστατωθῇ.

Ἐνὰ βράδυ, γύρισα πολὺ ἀργά. Ἡ μητέρα μου με περιμένε ἀνήσυχη στὴν πόρτα, μὴ ξέροντας τί νὰ βάλῃ με τὸ νοῦ της.

— Τί ὥρα εἶν' αὐτὴ; μὲ φώναξε μόλις με εἶδε.

Η ἐρώτηση με βρῆκε ἐντελῶς ἀπροετοίμαστο. Δέν εἶχα ἐτοιμάσει τίποτα, τίποτα δὲν εἶχα σκεφθῇ. Εἶχα ἔρθει πολὺ βιαστικά... Ξαφνικά μὲ κατέδραξε μιὰ τρελλὴ ιδέα. Ἐξέρα πόσο θρησκόληπτη ἦταν ή μητέρα μου και τῆς ἀπάντησα γρήγορα, με μιὰ προσηγοριὰ συγκίνηση:

— Ἄχ, μητέρα... Ποῦ νάξερεις!..
— Τί νὰ ξέρω; Τί τρέχει πάλι;
— Πέθανε ὁ Πάπας!
— Ὁ Πάπας;!
— Ναι, ὁ Πάπας!

Η καλή μου μητέρα χλόμιασε και στηριχτήκε στὸν τοῖχο νὰ μὴ πέσῃ. Ἐγὼ ἔτρεξα γρήγορα στὸ δωμάτιό μου λιγὰν τρομαγμένος απ' τὴν καταπληκτικὴν ἐπιτυχία μου κι' απ' τὸ ἐξαιρετικὸ μεγάλο ψέμμα μου. Ὅσο εἶχα τὸ θάρρος νὰ τὰ βγάλω πέρα. Θυμᾶμαι ὅτι τὸ βράδυ ἐκεῖνο ἦταν θλιβερὸ κι' ἡσυχό. Ὁ πατέρας ἀμνηστῆς ή μητέρα καταλυπημένη... Μιλοῦσαν σιγὰ στὸ τραπέζι. Ἐγὼ χαμήλωσα τὰ μάτια. Ἀλλὰ τὸ ἀμάρτημά μου, ή ἀρρηγορία μου εἶχε λησμονηθῇ μέσα στὴν γενικὴ θλίψη και κανεὶς δὲν τὸ συλλογίζοταν πιά.

Η ὀμίλια ἐξακολουθοῦσε. Καθένας διηγόταν κάτι για τὴν ἀρετὴ και τὴν χριστιανικότητα τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου Πάπα, που εἶχα ἀναγγελεῖ τὸ θάνατό του. Ὁ πατέρας φαντάστηκε τὴ μεγάλη λοπερτὴ κηδεῖα του κι' ή θεία-Ρόζα διηγῆθηκε τὴ σκηνὴ μεταξὺ τοῦ Νεπολέοντος και τοῦ παλιοῦ ἐκείνου Πάπα

Πίου του Ζ', που τον θυμόταν όταν είχε περάσει απ' τα μέρη μας, μέσα σε μια ταχυδρομική άμικλα, συνοδευόμενος από απόσπασμα της φρουράς.

Εγώ τ' άκουγα έλα με στεναγμούς έδω-έκει, έκανα έρωτήσεις, έδειχνα ενδιαφέρον για την ιστορία των Παπών.

— Αύριο, συλλογίζομαι, όταν μάθουν ότι ο Πάπας δεν πέθανε αλλά ζή, θα ευχαριστηθούνε τόσο πολύ, ώστε δε θα τους κάνει καρδιά να με μιλώσουν.

Μα τα βλέφαρά μου ήταν βαρειά, το κεφάλι μου ζαλισμένο. Σιγά-σιγά, νόμιζα πως λικνίζομαι πάνω στα νερά του ποταμού κι' άρχιζα ένα ήδονικό ταξίδι ανάμεσα στις βάρκες και στα βενζινόπλοια. Κι' ή όπτασία αυτή μ' άποκοίμισε, ένώ στο τραπέζι εξακολουθούσαν να θρηγούνε τον καίμενο τόν Πάπα...

(Α. Daudet) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΙΑ

Νύχτα στην ακροποταμιά, κοάζουν μονότονα τα βατράχια. Οί κραυγές τους ανεβαίνουν μέσ' από τα κοιμισμένα, σκοτεινά νερά προς τα καλάμια που περιζώνουν τις όχθες κι απλώνονται στην άνεκραστην ήρεμία του φθινοπώρου. Αντίκρυ, τα πανύψηλα βουνά πέρνουν άμέτρητα σχήματα φανταστικά. Οί κάμποι με τα υποστατικά, τις καλύδες των βλάχων, τούς φράχτες και τα καταπράσινα χωράφια, εξαυλώνονται μέσ' στην άσημένια βροχή του σεληνόφωτος.

Νύχτα στην ακροποταμιά, κοάζουν μονότονα τα βατράχια. Οί ροδodάφνες αναρριγούν στο άπαλότατο φύσημα της δειλής αύρας. Οί ώρες περνούν, χωρίς να σημαδεύουν το πέρασμά τους. Μονάχα στην ακροποταμιά κοάζουν φλύαρα τα βατράχια. Έπάνω άνοίγει την άπέραντην άγκαλιά του ο ούρανός, γεμάτος ευμένεια και καλοσύνη. Όλα κοιμούνται κάτω από τα σταχτογάλανα φτερά ένασπρης σιωπής. Και τα μικρά παιδιά, στα κρεδδατάκια τους, με τα άσπρα σεντόνια, όνειρεύονται τα χρυσosτόλιστα βασιλόπουλα των παραμυθιών και τις βασιλοποδλες που ζούνε μέσ' στους κρουσταλλένιους πύργους.

Νύχτα στην ακροποταμιά, κοάζουν μονότονα τα βατράχια. Η καρδιά εκείνων που άγρυπνούν γίνεται μαλακή σαν το κερί και τρέμει όπως το πέταλο του ρόδου στην άγκαλιά του ζεφύρου, αίσθανόμενη τον δλάνοιχτον ούρανό άπάνωθέ της με τα πλήθη των άστρων του, να την καλεί με χίλια στόματα προς την καλοσύνη και τη στοργή.

Όλες οί ψυχές γίνονται άπλοϊκές κι' αγαθές την ώρ' αυτή, έτοιμες να υποφέρουν για το καλό των άλλων, για το καλό όλου του κόσμου, που δοκιμάζει τα βέλη άμέτρητων άνησιχών, από τα κράσπεδα των μεγάλων, γιγάντιων

βουνών ως τα βάθη και τα πλάτη των άνυπόταχτων ωκεανών. Όλες οί ψυχές αισθάνονται την ανάγκη να ζήσουν ευγενέστερα και πιο βαθιά. Όλες τρέμουν, όπως τα λιγερά καλάμια της άκροποταμιάς, όπως τ' άγινόκλημα στους φράχτες, όπως το μισοκίτρινο φύλλο της λεύκας που το σέρνει προς έναν άγνωστο προορισμό το άνήσυχο νερό του ποταμιού.

Νύχτα στην ακροποταμιά, κοάζουν μονότονα τα βατράχια. Θεέ μου, κάμε τούς ανθρώπους καλούς, όπως είν' όλα την ώρ' αυτή, άπάλυνε όλους τούς καημούς, διώξε τις μάταιες φροντίδες και γέμισε την πλάση από τη χαρά και τη φαιδρότητα των παιδιών, που ξαπλωμένα στα κρεδδατάκια τους όνειρεύονται σε μια σειρά γαλανών όραμάτων όλα τ' άπλοϊκά και γλυκά παραμύθια τους, όλες τις φαντασίες της ευτυχισμένης τους ηλικίας.

ΙΩ. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΝΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Άγαπητοί μου,

ΑΠΟΙΑ φίλη μας, — Μ. Μ. τάχα της, — μου έστειλε προχτές ένα γράμμα επείγον, για να μου άναγγείλη ότι έδω σιάς. Άθήνας, στη γειτονιά της, φάνηκε αυτές τις ήμέρες ένα φάντασμα και να μ' έρωτήσει «αν πιστεύω στα φαντάσματα, για να πιστέψω κι αυτή»

Μα πως όχι; Υπάρχουν μάλιστα δύο είδων φαντάσματα και μπορεί κανείς να βλέπει κι από τādύο μια χαρά. Άκούστε λοιπόν να σας διηγηθώ πως είδα κι' εγώ μια φορά ένα φάντασμα... του πρώτου είδους. Είναι μια πολύ παλιά ιστορία, που ίσως, δεν θυμούνται καλά, τη διηγήθηκα κι' άλλοτε στους φίλους της «Διαπλάσεως». Μα δεν έχει να κάνει' ύστερ' από τόσον καιρό, μπορώ να την ξαναδιηγηθώ.

Μαζεύομαστε τότε στο σπίτι του μακαρίτη Γεωργίου Σουρή και, για να περνάμε την ώρα μας, κουνούσαμε «τραπεζάκια» και μιλούσαμε για «πνεύματα». Ο ποιητής καθόταν στην όδον Πινακωτών (τη σημερινή Χαριλάου Τρικούπη) κι' εγώ στην όδον Άραχώβης, λίγο πιο ψηλά, — κοντά στη διασταύρωσή της με την όδον Ιπποκράτους — σε μια φοιτητική πανσιόνα. Μια νύχτα, περασμένα μεσάνυχτα, έφυγα από την «πνευματιστική συνεδρίαση» του Σουρή και ξεκίνησα μόνος για το σπίτι μου. Ήταν ήσυχία, έρημιά. Γενάρης, είχε και μεσουράνα φεγγάρι που, βγαίνοντας στο δρόμο, στάθηκε λίγο να το ιδώ.

Τι παρόξενο φεγγάρι ή, καλύτερα, τι παράξενος ούρανός! Σύννεφα δεν είχε καθό-

λου' σκεπαζόταν όμως όλος από μια έλαφρή και χαμηλή ομίχλη που άκριβώς στο ξενιθ άνοιγε, κορόταν σ' ένα μεγάλο κανονικότατο κύκλο, απ' όπου φαινόταν ένας δεύτερος ούρανός θόλος — καθαρότατος αυτός, και πολύ ψηλότερα από τον κομμένο θόλο της ομίχλης, — που στη μέση του έλαμπε το φεγγάρι. Το μετεωρολογικό αυτό φαινόμενο ήταν σπάνιο, ωραίο και κάπως άνησυχαστικό. Γιατ' είν' άκούσει πως όταν γύρω στο φεγγάρι σχηματίζεται έτσι ένας μεγάλος κύκλος, κάτι κακό προμηνύεται. «Τι θα συμβή άραγε και πού;» συλλογίστηκα, θαυμάζοντας κιόλα το θέαμα. Άλλά δεν άνησύχησα περισσότερο και τράβηξα το δρόμο μου.

Βλέπετε λοιπόν πως ήμουν με την εντύπωση ενός κακού και σχεδόν υπερφυσικού προμηνύματος κι' άκόμα με την εντύπωση των «πειραμάτων» και των διημιών που κάμαμε σου Σουρή. Είχα δηλαδή άρκετη «προδιάθεση» να ιδώ ένα πνεύμα ή ένα φάντασμα και... να το πιστέψω. Μόνο που ή προδιάθεσή μου ήταν «λανθάνουσα», κρυμμένη, γιατί τίποτα υπερφυσικό δεν είχα πιά στο νοῦ μου. Συλλογίζομαι άλλα πράγματα φυσικότατα. Κι' έτσι, χωρίς ν' άπαντήσω ψυχή, άνέβηκα σιγά-σιγά ως τη διασταύρωση της όδου Πινακωτών με την όδον Άραχώβης και μπήκα σ' αυτή. Ήταν επίσης έρημη. Στο φεγγαρόφωτο, που το βοηθούσαν κι' ένα ή δυο φανάρια του γκαζιού, όλα τα σπίνια φαινόταν κλειστά, σκοτεινά, βαθυκοιμισμένα.

Άλλά δεν έκαμα ούτε πέντε βήματα στην όδον Άραχώβης και... νά, το φάντασμα μπροστά μου!

Το είδα καλά, μά πολύ καλά. Ήταν, παιδιά μου, κατάλευκο από πάνω ως κάτω, κι' είχε δυο δόλωμαυρα φτερά. Τι σύγκορη άνατριχίλα! Νά λοιπόν που υπάρχουν και φαντάσματα!... Και να το κακό που μου προμηνούσε ο ούρανός!... Τό φάντασμά μου, — δηλαδή αυτό που είδα, — πρόβαλε ξαφνικά από την άριστερή γωνιά του παραπάνω δρόμου, (που ήταν νομίζω ή όδus Μαυρομυχάλη), και χώθηκε στην άντικρινή, όπου, χωρίς πιά να το βλέπω, κατάλαβα πως στάθηκε. Έσχισε δηλαδή κατά πλάτος, μπροστά μου, την όδον Άραχώβης και χάθηκε, ή μάλλον κρύφτηκε στη γωνιά, να με περιμένη που θα περνούσα...

Φοβήθηκα; — Βεβαίωτα θα φοβήθηκα, αφού αισθανόμουν τα μαλλιά μου τόσο σηκωμένα ώστε να παίξω άπάνω τους το καπέλλο μου, και τα γόνατά μου τόσο παραλυμένα ώστε μόλις να με κρατούν. Άλλά δεν έγύρισα πίσω. Ίσως ή ίδια μου ή ποιίηση πως ήταν πνεύμα, φάντασμα, δηλαδή κάτι υπερφυσικό, μ' έκαμε να συμπεράνω άμέσως πως δεν θα γλύτωνα με το φευγικό. Και μήπως, αν γύριζα πίσω, δεν μπορούσε να το ξανάβλεπα μπροστά μου; Κι' ετράβηξα ίσια. «Ο,τι είναι άς είναι, είπα, κι' ό,τι γίνη άς γίνη... Όσο όμως έπλησίαζα τη διασταύρωση, τόσο αισθανόμουν το φάντασμα να με περιμένη στη γωνιά εκείνη της όδου Μαυρομυχάλη και τόσο — μαζί με το φόβο, τι παράξενο! — μ' έκυριεύε μια έπιπία πως μπορεί... να μην ήταν και φάντασμα. Άλλά για να πεισθώ, έγραφε να το ιδώ εκεί, έγραφε να το ιδώ έναν άνθρωπο με σώρα και με δοντά. Είδημη

αν δεν έβλεπα τίποτα, αλίμονό μου! κανείς πιά δεν θα μου βγαζε την ιδέα πως είδα ένα άληθινό φάντασμα και κάτι θα πάθαινα από το φόβο...

Επιτέλους έφθασα ως τη γωνιά... ζωντανός και, βάζοντας όσο θάρρος κι' όση δύναμη είχα, έστρεψα τα μάτια μου δεξιά.

Και τι να ιδώ; — μη γελάστε!

Έναν άνθρωπο, έναν νέον άντρα, ψηλό ως εκεί πάνω, που δεν φορούσε παρά τη μακριά του νυχτική μ' ένα μαύρο σακάκι ριγμένο άπλως στην πλάτη, και που κρατούσε μια έφημερίδα και... τη διάβαζε ήσυχότατα κάτω απ' το φανάρι της γωνιάς.

Μα ήταν τρελλός, να γυρίξη έτσι γυμνός νύχτα — ώρα, μήνα Γενάρη, και να διαβάξη την έφημερίδα του στο δρόμο;

Τον κοίταξα, με κοίταξε κι' εκείνος. Και μαντεύοντας την άπορία μου, — δεν πιστεύω δα να φαινόταν κι' ο φόβος μου, περασμένος τώρα πιά, — μου είπε:

— Άκούσατε το σεισμό;

Τότε τα έξηγησα όλα: Είχε γίνει προ δλίγου σεισμός που, καθώς περπατούσα, εγώ δεν πιά αισθάνθηκα. Ο άνθρωπος όμως εκείνος θάταν στο σπίτι του, εκεί-κοντά, και πλαγιασμένος θα διάβαζε για να ποκοιμηθί. Έννοιωσε το σεισμό, τρόμαξε, — μπορεί ναταν και κανένας σεισμόπαθος έπαρχιάτης, — πετάχθηκε όπως ήταν στο κρεβάτι, άρπαξε το σακάκι του και, με την έφημερίδα που κρατούσε, βγήκε στο δρόμο να γλυτώση. Φαινόταν μάλιστα σαν άποφασισμένος να ξενοχτίση έξω, από φόβο δεύτερου σειμού πιά δυνατό.

Έτσι έξηγησα και τον κύκλο του φεγγαριού. Σεισμός προμηνούσε, όχι φάντασμα, και σεισμό καταστρεπτικό. Γιατί ίσα-ίσα εκείνη τη νύχτα του Γενάρη έγεννε ο μεγάλος, που κατάστρεψε τη Ζάκυνθο και τράνταξε όλη την δυτική Πελοπόννησο. Ο σεισμός που τρώμαξε το φάντασμά μου, ήταν ο αντίκτυπος.

Αυτά λοιπόν είναι τα φαντάσματα του πρώτου είδους, που πολλοί άνθρωποι είδαν στη ζωή τους και φοβήθηκαν και... γέλασαν. Τα πιστεύω, όπως πιστεύω και στην... όπτική άπάτη. Έτσι; Φάντασμα όμως του δεύτερου είδους δεν είδα ποτέ μου κι' ο Θεός να με φυλάξη να μην ιδώ! Έννοω δηλαδή τα φοβερά και τρομερά φαντάσματα που βλέπει κανείς, όταν έχη δυνατό πυρετό ή καμιά άλλη βλάβη του μυαλού του. Έ, αυτά είναι πολύ πιο άποκειμενικά από τάλλα. Δεν υπάρχουν, παρά μόνο στην άρρωστη φαντασία. Άλλά τα πιστεύω κι' αυτά, όπως πιστεύω στον πυρετό και στην παραφροσύνη...

Άλλου είδους φαντάσματα δεν υπάρχουν, ή τουλάχιστο δεν ξέρω εγώ. Αυτά είχα νάπαντήσω στη φίλη μας Μ. Μ. και σ' όσους άκουσαν τυχόν για το νέο άθηναϊκό φάντασμα και θάχαν την ίδια άπορία.

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΡΗΤΑ

Είναι χοήμα ο καιρός και ή νιότη θησαυρός. Κι' αν το χοήμα σαν καθή, δύναται και να βρεθί, μά ο καιρός πιά δε θαρθί.

ΓΥΡΕΥΟΝΤΑΣ ΤΥΧΗ...

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
ΣΤ'. (Συνέχεια)

Κι' απ' αυτό περνούσαν οί καπνοδοκαθαριστές, για να πάνε στη γειτονική πόλη να έργαστούν.

Ο Στάθακας, άναίσθητος πάντα, δεν έδειξε καμιά χαρά που ξανάβλεπε τον πρώην μαθητή του.

— Γειά σου, Πάνο! του είπε, σά νάχε να τον ιδώ από τα χτές.

Ο Στρατής όμως κι' ο Άλέξης κα-ταχάρηκαν, τούσφιξαν το χέρι και θα τον άγκάλαζαν κιόλα, αν δεν φοβόνταν μή του λερώσουν την ώραία στολή.

Στάθηκαν λίγο, εκεί στην πλατεία του χωριού, και τα είπαν.

Ευγενικός πάντα ο Πάνος, προσπάθησε όσο μπορούσε να τους κρύψη την ευτυχία του, για να μη ζηλέψουν. Ούτε για κουμπάρά τους έκαμε λόγο, ούτε για γλυκά, για παιχνίδια και για βιβλία.

— Υπηρέτης πάντα είμαι, τους είπε, λακές. Αυτά τα ρούχα που βλέπετε, τα φορώ μόνο όταν συνοδεύω την κυρία μου με τάμαξι. Είδημη στο σταύλο, που περιποιούμαι τάλογα με τον άμαξά, φορώ παλιόρουχα. Και κάτι λίγα λεπτά που παίρνω, τα στέλνω όλα της φτωχής μου της μάνας.

Άπεγαντίας ο Στρατής κι' ο Άλέξης του καυκήθηκαν πως τώρα έπαρναν το διπλό μισθό και πως σε λίγο θαύκαναν και δουλειές δικές τους. Φαι-

«Η μητέρα του έρηψε με άνοιχτες άγκαλές...»

νόταν άρκετά ευχαριστημένοι, γι' αυτό κι' έδειξαν στον Πάνο τα μαντήλια τους γεμάτα πενταροδεκάρες.

— Βλέπεις; του είπαν. Τώρα έχουμε πολλά. Και το καλοκαίρι, που πάμε και μες στα χωριά μας, δίνουμε τα μισά στους γονείς μας και με τάλλα μισά διασκεδάζουμε.

Έτσι ο Πάνος έμαθε πως οί παλιοί του σύντροφοι δεν ήταν όσο δυστυ-

χισμένοι τους ένόμιζε. Άφου διασκέδασαν κιόλα το καλοκαίρι στα χωριά τους! Κι' ή καλή του καρδιά γέμισε χαρά.

Ζ'.

Πέρασαν μερικά χρόνια. Ο Πάνος ύπηρετούσε ακόμη στη βίλλα της κυρίας Χρυσοχέρη. Με την έξυπνάδα του, τη φιλοπονία του και την καλή του συμπεριφορά, είχε κατακτήσει όλη την άγάπη και την υπόληψη των κυρίων του. Εί-

χε πάρει μεγαλύτερη θέση στο σπιτικό κι' ο μισθός του έπομένως είχε αυξηθί.

Άλλά ήρθε καιρός, που ο Πέτρος έπρεπε να σπουδάση.

«Και τάλλα τάριχνες στον κουμπάρά του.» (Σελ. 381, στ. γ')

συνόδευε στην πρωτεύουσα και θάμενε μαζί του όλο τον καιρό, αφού δεν είχε άλλο παιδί. Έπρότεινε λοιπόν στον Πάνο να τους ακολουθήση.

— Έλα, του είπε. Θα σου αυξήσω ακόμη το μισθό σου και θα σου εξα-σφαλίσω το μέλλον σου.

Άλλά ο Πάνος, που είχε γίνει ένας ψηλός και ρωμαλέος έφηβος, ίκανός ναναλάβη την προστασία της οικογενείας του, δεν θέλησε ναπομακρυνθί περισσότερο από τον τόπο του. Εύχαρίστησε λοιπόν τούς κυρίους του για την καλοσύνη τους και τούς παρακάλεσε να τον αφήσουν, γιατί έσκόπευε να γυρίση κοντά στη μητέρα του.

— Να πäs, παιδί μου, του είπε ή κυρία Χρυσοχέρη, αφού φεύγεις γι' άγάπη της μητέρας σου, δεν σ' έμποδίζω.

Έτσι, μια μέρα ο Παναγιώτης ο Σαράντης μάζεψε τα ρούχα του, άποχαιρέτησε τάφεντικά και τα δουρικά της βίλλας και ξεκίνησε με χαρά να γυρίση στο χωριό του.

Επειδή τώρα είχε χρήματα, το μισό του ταξιδιού τόκαμε με το λεωφορείο. Έφτασε ως το χωριό άκριβώς όπου είχε άπαντήσει τότε το Στάθακα κι' από κει εξακολούθησε το δρόμο πεζός, — τον ίδιο δρόμο που είχε διατρέξει μονάχος, έδω κι' έξη-έπτά χρόνια, με το ταγάρι που είχε μέσα το ξερό καρβέλι του.

Όλες αυτές οί άναμνήσεις, που του έρχόνταν άλλεπάλληλες σε κάθε βήμα, έκαναν την επιστροφή του άκόμα πιο γλυκαία, γιατί μόνο εκείνος που δοκίμασε τη δυστυχία, μπορεί να εκτιμήση την ευτυχία.

(Έπεται το τέλος)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ 22^{ου} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΞΕΣΠΑΘΩΜΑΤΟΣ

(Ίδε Διάπλαιν 1921 σελ. 390)

Εἰς τὸν κατωτέρω Πίνακα τῶν Βραβείων δ' ἀριθμὸς, ὁ ὁποῖος συνοδεύει καθεὶν ὄνομα σημαίνει πόσα φύλλα ἐν ὅλῳ διέθεσαν ὁ διαγωνιζόμενος, εἴτε μὲ συνοδωμένους, εἴτε μὲ ἀπορρίπτοντας, εἴτε καὶ μὲ τοὺς δύο τρόπους.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ

Σύλλογος «Τιμημένη Κρήνη» φύλ. 3473. (Κορυφαίους τῶν Ὁμάδων.)

«**Αἰετὶς Κυπριοπούλα**», φύλ. 1404 (Κορυφαία τῶν Μονάδων).

Σύλλογος «Κρήνη» φύλ. 1788. Σύλλογος «Εἰλίς», 1938. Σύλλογος «Ψηλορείτης», 1326. Σύλλογος «Παιδικὸς Κόσμος», 1222. Κυματώδης Εὐρυπύς, 1144. Σύλλογος «Ελευθερία», 884. Σύλλογος «Φαράω», 780. Ἐλευθερο Πουλί, 728. Ἐθνηκὸν Ὀνειρον, 688. Τρωαλὸς, 638. Ἀργυροκόριτον, 572. Πλανόδιος, 572.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

Σύλλογος «Κόσμος τῆς Διαπλάσεως», 507. Προαίοντος Πόθος, 442. Σὲρ Ραβενγκάρ, 412. Στ. Α. Αναστασιάδης, 416. Α. Ἀραπάκης, 390. Παιδί τοῦ Μέλιντος, 364. Των, 364. Ζαζάνων τοῦ Πέραν, 338. Ρίτα, 338. Μαρία καὶ Ἀγγέλα Ν. Νικολάου, 312. Κυπριώτικον Δουλοῦδι, 312. Μελαφὸ Σκαλιώτικα, 312. Μεσονύχτης, 312. Ἀγρολὸς, 286. «Διαπλάσις Αὐτοκρατορία», 286. Μοσχομαργάρας τῶν Παρισίων, 286.

ΕΠΑΙΝΟΣ

Σύλλογος «Ὁρχομένους», 273. Δοξαμένους Τσιλίας, 260. Καρυοθραύστης, 260. Τανούλα Ὁ. Νάτσια, 260. Μικρὸς Σουλῶτης, 260. Ἀρμονία, 260. Στρυ. Μαυριζέας, 260. Τριανταφυλλένια, 252. Ψεύτικον Γέλιο, 247. Ἀσπαράτ, 234. Λύρα τοῦ Ὁσφέως, 234. Ὀνειρον τῆς Ἀνατολῆς, 221. Διδυμία, 221. Ξανθὸ Πιργαλὸς, 221. Ν. Θ. Προτοπαπᾶς, 221. Ἐρρίκος Γ. Χαίμ, 208. Γλυκεῖα Μελαγχολία, 208. Μίρα, 208. Ἀδελφοὶ Κ. Παγυνάκη, 208. Π. Ν. Σιόντας, 208. Ἰωνικός Ἀστὴρ, 203. Ι. Π. Μιολότας, 208. Μιράντα, 208. Λεσβία Ἀηδὼν, 208. Μαρία Χ. Μιχαηλίδου, 208. Ἀλκή, 208. Πούλια, 208. Τιάκος, 201. Μαγεμένος Κρητικὸς Πουλί, 195. Ἐλένη Κονταρίνη, 189. Ριγολέττος, 182. Α. Καρανάσος, 178. Τρελλὴ Χορεύτρια, 174. Σύλλογος Ἀνιγνῶν, 169. Λέων, 168. Γιαν. Ι. Γαϊτάνου, 156. Δομνικὴ Δαντῶν, 156. Θάρος, 656. Φράουλα, 156. Σύλλογος «Κυλίσκος», 156. Μιρτος-Σίλβας, 156. Βυζαντινὴ Σημάδα, 156. Πέπα Ν. Μελέκου, 156. Πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας, 156. Μ. Γ. Παπαδημητρίου, 156. Σαλαμάρης, 156. Μέγας Κρής, 156. Δόξα Ματωμένη,

156. Νεράϊδα τοῦ Νεῖλου, 156. Φιλελεύθερον Πνεῦμα, 156. Διαπλάσις, 156. Ἀφρισμένο Κύμα καὶ Ἀστρο Συννεφάκι, 156. Καβούρ, 156. Ζηλευμένη Ἑλλάδα, 156. Συμμορία Ἀρλεκίνου, 156. Ἐλπίς τοῦ Ἐθνους, 156. Γεωρ. Σ. Πολυκράτης, 154. Ἀσχημὸς Παιδί, 143. Τάφος Ἡρώων, 138. Σύλλογος «Ἀκρόπολις», 130. Ν. Κεπέτσης, 130. Ἀνιγνῶν, 130. Π. Κ. Παπαδόπουλος, 130. Καμέλια, 130. Α. Π. Καλλιάνης, 130. Λούνα, 130. Θ. Μ. Μέλλος, 128. Ἀκίλλας, 117. Κρητὴ Ὀλίμπος, 104. Αἰθριος Οὐρανός, 104. Νεράϊδα τοῦ Βοσπόρου, 104. Φαίδρα Κ. Αἰμυλιανίδου, 104. Δὸν Στανάς, 104. Κήρ, 104. Φιλόρα, 104. Ναυτοπούλο τῆς Ἡέρας, 104. Μανουρά, 104. Μαντεῖον τῶν Δελφῶν, 104. Νεοέλλη, 104. Ἀρροστεφανομένο Κύμα, 104. Ε. Φ. Καβουνίδης, 104. Τόσσα, 104. Σύλλογος «Ἐγνοίς», 104. Ἀνεμοστρόβιλος, 104. Στ. Κ. Ἰατρίδης, 104. Δευκὸ Ἀραπάκι, 104. Ζεφυρός, 104. Ζήσης Βρανός, 104. Κατεπὼν Μπρούσας, 104. Καρομλίτσα, 104. Πιερίς, 104. Ἐμ. Α. Τοπολίδης, 104. Ἐμ. Ν. Μάνος, 104. Μ. Ν. Παπακίτου, 104. Πιπίνια Α. Ζαντέ, 104. Μαίρη Μ. Παπᾶ, 104. Παπαρούνα, 104. Ἀλτασιανὴ Καμέλια, 104. Β. Καραγεωργίου, 104. Π. Ἀθηναῖος, 104. Οὐρανὸς Σαρηγιάνη, 104. Φελλάχος, 104. Ἀτράνταξη, 104. Ἀργοναυτὴς, 104. Μαγεμένος Βοσκός, 104. Ἀκαλανθίς, 104. Ἀρατος, 104. Καρδιογνώστης, 104. Ὀλυμπόνικη, 104. Εὐαγγελία Ν. Κουφαίλα, 104. Κόκκινος Κρίνος, 104. Σύλλογος «Ἀμυνα», 104. Καρδινία, 104. Εὐμένης Καρδιανός, 104. Σύλλογος «Φῶς», 104. Ὑπουλός, 91. Χρ. Ριζόπουλος, 91. Στέφανος Ροδάνδης, 78. Β. Βασιλειάδης, 78. Βυζάντιον, 78. Α. Κ. Συμεωνίδης, 78. Παλιόροια, 78. Φούριος, 78. Ἐσπερος, 78. Στ. Ν. Μπονέτης, 78. Υἱὸς τῆς Νυκτός, 78. Ἐρμῆς, 78. Βοσκοπούλα τοῦ Αἰνῶν, 78. Κάμ. — Ὀμῆρος, 68. Ξανθὴ Μαρκησία, 62. Φ. Γρηγ. Γεωργόπουλος, 61. Κυπριακὸς Ζήφυρος, 52. Ν. Μάντζαρης, 52. Πυροβολιτάνι, 52. Γ. καὶ Ἡρ. Μάσχα, 52. Κλειὸ Ν. Ἀδρακιά, 52. Α. Λακερδᾶς, 52. Σιμῆ, 52. Χρ. Καλαφρόντης, 52. Ριφολίνδυνος, 52. Γλυκεῖα Ἑλλάς, 52. Λεοντόκαρδο Κυπριόπουλο, 52. Ἀνώνυμος, 52. Ἐλευθερωτῆς τῶν Σκλάβων, 52. Εὐφρ. Β. Βελιανδρῆς, 52. Ἐρίγδουπος Ζεῦς, 52. Α. Ε. Κασάλης, 52. Μ. Κ. Μαρινός, 52. Εὐγενής Ἰππότης, 52. Προνοή Καμπουροπούλου, 52. Ἐλένη Π. Δημητριάδου, 52. Ι. Μέσλος, 52. Ναυτοπούλο τῆς Κάσσου, 52. Ραδάμανθυς, 52. Ἰπ. Γεωργιάδης, 52. Δώρα Μ. Παυλίδου, 52. Π. Μαργιανός, 52. Κικέρων, 52. Αἰσώπος, 52. Μαχάων, 52. Ν. Ι. Κινδῶνης, 52. Γ. Ἀνώνυμος, 52. Ἡὸς τοῦ Σουλίου, 52. Ἀνθός, 52. Γ. Π. Τζαννέτα, 52. Μαρία Καραγιάννη, 52. Αἰσ. Ζαφειρέλλης, 52. Νιζ. Σπανός, 52. Πνευματικὸς Ἐργά-

της, 52. Γαλανόλευκος, 52. Μαῖανδρος, 52. Ι. Ἰορδανίδης, 52. Παυλίνα Σταματιάδου, 52. Ἑλ. Ἰ. Τρεβέτας, 52. Ψηλορείτης, 52. Ἰανός, 52. Μελαγχολιὴ Μουσική, 52. Ἀννα Δελλαπόρτα, 52. Ἐρίων, 52. Αἰθα τοῦ Πηλίου, 52. Λυκ. Ρένσης, 52. Φέρελλης, 52. Δὸν Φασούλαρος, 52. Χιόνι, 52. Γ. Μ. Λούβης, 52. Νέμεσις, 52. Γαλατιανή, 52. Σύλλογος «Βοσπορίς», 52. Α. Τσαμελίκος, 52. Γιουντέ, 52. Ἀγγελικὴ Τζιζου, 52. Χρυσάλλης, 52. Α. Σαγκανάς, 52. Ἀφροδίτη Κολοκασίδου, 52. Τελευταῖος Παλαιολόγος, 52. Ν. Ε. Βαλαβανίδης, 52. Ἀνθισμένη Ἀνοῖξ, 52. Ὑδατολάτρη, 52. Γ. Ν. Σαροτζίτης, 52. Μαρουσὶ Α. Κονταράτου, 52. Ἀγριομενέξες, 52. Ἰω. Π. Νικολόπουλος, 52. Ροδόδοκτιλὸν Αὐγούλα, 52. Γ. Κασιάνης, 52. Πληγωμένος Πολεμιστὴς, 52. Τρελλόπαιδο, 52. Δάλεια, 52. Βενιζέλαρος, 52. Υἱὸς τῆς Αἰολίδος, 52. Κόντε Ραπανάκης, 52. Ρέντι-Ἰωρ, 52. Κ. Παπαδόπουλος, 52. Α. Π. Χατζηλοῖζου, 52. Νύβη, 52. Μέγας Διάβολος, 52. Ναυτικὸς Ἀσπίρη, 52. Ἀνθέρης, 52. Οὐλῆς, 52. Ν. Π. Ἀπόδοκος, 52. Χιονισμένος Ψηλορείτης, 52. Ἀδιάκριτος, 52. Κ. Δρακόπουλος, 52. Σοφία Δαμολίν, 52. Κερυνόβολον Βλέμμα, 52. Στυλ. καὶ Λέανδρος, Βισβίτης, 52. Βέλος, 52. Ἀρετὴ Ν. Ρήγα, 52. Κ. Χατζηκωνσταντῆς, 52. Βλάκας, 52. Θέμος Μάσχα, 52. Ἀντ. Φ. Αλκαζαρίδης, 52. Ἰωάννα Πασπαλίδου, 52. Ἰωαν. Γ. Γρηγορόπουλος, 52. Στ. Α. Τσάλης, 52. Κ. Κυρίλλου, 52. Διαβόλης, 52. Ἑλληνικὸν Ἰδανικόν, 52. Γυρδένια, 52. Κύριλ. Ι. Βενιζέλος, 52. Σύλλογος «Σαφῶς», 52. Ἡλ. Ἀρπακίτης, 52. Θεανὸ Θ. Μακρῆ, 52. Κλωθὸ, 52. Στ. Α. Παπαγεωργόπουλος, 52. Καστανὸς Ἰππότης, 52. Ἀσπρούλα, 52. Ἀφαντῆνης, 52. Ἐλένη Τζησῆ, 52. Βοσκοπούλα τῆς Ἰδης, 52. Κισσός, 52. Ν. Γ. Σταυροπούλος, 52. Κερκυραϊκὴ Αἰθα, 52. Μ. Ν. Φαγκιανίδης, 52. Εὐθαλία Π. Ἀβούρη, 52. Βασιλεία Ν. Κάβουρα, 52. Εὐρώτας, 52. Ἀθ. Σιούλας, 52. Ἀστροπηλὸν Βλέμμα, 52. Σύλλογος «Πηνελόπη», 52. Ξανθὴ Βιολίστρια, 52. Μενεξές, 52. Μαύρη Ἀμαζόν, 52. Ἰππότης, 52. Μυριέλλα, 52. Ἀλογόμυγα, 52. Τιτάνια, 52. Κυματίζουσα Κυανόλευκος, 52. Πισπιρίγκος, 52. Ἐρημίτης, 52. Χαμῖνι, 52. Φαγκιανὴ Ψαρούνη, 52. Ἰοῖς, 52. Μιχ. Α. Χατζηλέων, 52. Φιλελεύθερος Ἰων, 52. Πικροδάφνη, 52. Βεατρίκη, 52. Δροσινέτ, 52. Κανάγιας, 52. Βίσβος, 52. Εὐγενὴς Ἰδανικόν, 52. Ἀετιδεὺς, 52. Στεφ. Ἀγγελίδης, 52. Ζόζια, 52. Π. Χονδρογιάννης, 52. Σύλλογος «Θριαμβευτικὴ Αὐτοκρατορία», 52. Νεοδωρικός, 52. Βασιλεία Ν. Πανταλέοντος, 52. Σπαρτιατικὸν Ἀραπάκι, 52. Νεφελώδης Οὐρανός, 55. Φιλομαθῆς, 52. Εὐτυχία Νικολάου, 52. Λύσ. Δημηδῶν, 52. Ἰδεώδης Ἑλλάς,

52. Κων. Παπαζογλου, 39. Σπ. Σ. Μπάρας, 39. Λάτρη τῆς Φύσεως, 39. Σύλλογος «Θρίαμβος», 39. Ἀθ. Β. Καμπάνης, 27. Π. Ἀσημακόπουλος, 26. Κ. Περόπουλος, 26. Π. Κουτρούμνος, 26. Ἀθηνᾶ Νταμντοῦρη, 26. Ν. Θεοδορίδης, 26. Καρυοφύλλι τοῦ «21», 26. Ἀβρ. Τσοκούλογου, 26. Πυγολαμπίς, 26. Ὁρ. Βακατάσης, 26. Ἀριάδνη Καρπέτη, 26. Σύλλογος «Γαλανόλευκη», 26. Μερότη Γ. Μερκατάτη, 26. Ἀρχικαλαμπουριστὴς, 26. Ἡπειρωτικὸς Ἀγών, 26. Γαλανὴ Σαυροφόρα, 26. Κυδωνιάτης, 26. Δοξαμένον Σουλτοπούλο, 26. Π. Χ. Μεντζελόπουλος, 26. Χλομασμένο Ἀγρόδι, 26. Χρυσάτος, 26. Μελαγχολικὴ Ξανθοῦλα, 26. Τόσος, 22. Γ. Ι. Παντοστόπουλος, 22. Σ. Μιχαήλογου, 22. Ροδόχρους Ἡώς, 17. Πόντιος Ἀμαθῆς, 13. Γ. Πάγκος, 13. Κλώνος Ἑλαίας, 13. Γ. Ταμπακάς, 13. Ἀγνὸς Πόθος, 13. Νύμφη τοῦ Δάσους, 13.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ τῶν καθυστερούντων, ἐλλείπει χρόνον, δὴ δημοσιεύθην ἀργότερα. Τοῦ καταλόγου, ἐννοεῖται, θὰ ἐξαίρεθον ὅσοι φροντιστὸν ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἐμβάσουν τὰ καθυστερούμενα.

ΕἰΣ ΟΥΔΕΝΑ θάποσταλὸν τὰ βιβλία τοῦ βραβεῖου, ἐὰν δὲν ὀρίσῃ καὶ ζητήσῃ αὐτὰ ὁ ἴδιος ὁ βραβευόμενος, ἐκλέγων κατὰ τοὺς ὁρους τῆς προκηρξέως, ἐκ τῶν δημοσιευμένων εἰς τὰ νεώτερα φυλλάδια τιμοκαταλόγων τῶν τόμων τῆς Διαπλάσεως καὶ τῆς Βιβλιοθήκης αἱ ὑπολογίζων αὐτὰ μὲ τὰς ἐκεῖ ὁριζούμενας τιμὰς. Τὸν ὑπολογισμὸν δὲ τῆς ἀξίας τοῦ βραβεῖου πρέπει νὰ κάμῃ ἕκαστος κατὰ τοὺς ὁρους τοῦ 22 Διαγωνισμοῦ Ξεσπαθώματος (ἴδε Διάπλ. τοῦ 1921, σελ. 390) καὶ ὅχι τοῦ 23ον εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ἀξία τῶν βραβείων εἶναι ᾠξημένη.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ λαβόντες Α' καὶ Β' Τάξεις βραβεῖα νὰ στείλουν τὰς φωτογραφίας των διὰ νὰ δημοσιεύθων. Ὅσοι εἶχαν στείλῃ φωτογραφίαν των καὶ ἐδημοσιεύθῃ πρέπει νὰ στείλουν νέαν, ἢ ἄλλο ἀντίτυπον τῆς ἰδίας.

Οἱ ΣΥΛΛΟΓΟΙ δικαιοῦνται νὰντιπροσωπεύθων εἰς τὸ Ξεσπαθώμα διὰ μιᾶς μόνον ἕκαστος φωτογραφίας, εἴτε μόνον τοῦ Προέδρου, εἴτε ἀντ' αὐτοῦ, ἐνὸς μέλους τοῦ Συμβουλίου.

ΕΥΣΗΜΑ ἀπενεμήθησαν εἰς ἕκαστον τῶν διαγωνισθέντων ἀναλόγως τῶν διατεθέντων ὑπ' αὐτοῦ φύλλον, ἥτοι ἐν Εὐσημίον διὰ καθε 25 φύλλα ἢ κλάσμα αὐτῶν. Τὰ Εὐσημία τῶν Συλλόγων δὲν διανέμονται ἀνήκοντες εἰς τοὺς Συλλόγους.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Τὸ πρῶτον κατὰ τὸν καλὸν συνδρομητὸν εἶναι ἡ ἐγκαίριος ἀναγνώσις τῆς συνδρομῆς του.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ ἐπιστάτης τοῦ Σχολείου κάνει παρατήρησιν ὅτι ἕνα μικρὸ μαθητὴ: — Δὲ θὰ πάψῃς πιά ἐσὺ νὰ σακώνεσαι μ' ὅλους;

Κι' ἔνας ἄλλος μικρὸς ἐπεμβαίνει:

— Δὲν τὸ θέλει μπάρομα-Γεωργι. Κατάγεται ἀπὸ τὴν Τσακωνία. Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πανταχοῦ Παρόντος.

— Ἀχ, μαμμάκα, φωνάζει ὁ Γιαννάκης ὁ Ἰώγος φρεμιστὴς ἀπὸ μιὰ σκάλα σαράντα μέτρα ψηλῇ!

— Θέ μου! σκοτώθηκε; ... — Ὁχι... εὐτυχῶς ἔπεσε... ἀπὸ τὸ πρῶτον σκαλοπάτι.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μαγίσσης

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ», Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 13 Νοεμβρίου 1923

ΚΑΘΩΣ βλέπετε ἀπὸ τὰς σήμερον δημοσιεύμενα ἀποτελέσματα, τὸ Ξεσπαθώμα τοῦ 1922, ποῦ ἦταν ἐν ἀπὸ τὰ πλεονάζοντα, μὲ διέθεσε 52,000 περίπου φύλλα, μὲ ἔδωκε δηλαδὴ χιλίους σχεδὸν ἐτησίους συνδρομητὰς. Τὸ ἐφετεῖν δὲν πῆγε τόσο καλὰ. Γιατὶ ἤλθε ἡ συμφορὰ τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ διασκορπισμὸς τῶν ἐκεῖ φίλων μου, ὁ ἀντικτύπος τῆς καταστροφῆς ἐκείνης στὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ κίνησις φυσικὰ ἐσταμάτησε. Παιδιὰ ἐσπέρων οἰκογενειῶν, ποῦ στὴ Σμύρνη καὶ ἄλλοι ἐξεσπάζονταν, κ' ἔδωσαν Συλλόγους καὶ ἐχάλασαν τὸν κόσμον γιὰ τὸ περιοδικό μας, ἤλθαν ἐδῶ ὡς πτωχὰ προσφυγιοπούλα. Αὐτοὶ εἶναι ὁ κυριώτερος λόγος ποῦ τὸ ἐφετεῖν ἐσπάζονταν δὲν ἦταν σὰν τὸ περαινόν. Ἀς ἐλπίσω ὅμως πὺς θὰ ζωντανέψῃ τὸ Ξεσπαθώμα τοῦ 1924. Στὸ ἐρχόμενο φύλλον δὲ δημοσιεύθῃ ἡ προκηρξίς. Καὶ παρακαλῶ τοὺς φίλους μου νὰκονίσουν ἀπὸ τώρα τὸ σπαθί τους...

Ἐχεῖς δικιο, Νυχτερίδα. Πρῶτα ἡ ἀρρώστεια τῆς μαμᾶς, ἔπειτα οἱ ἐξέτασεις, ἔπειτα ἡ ἐξοχή, — ποῦ νὰ βρῆς κενρὸ νὰ μοῦ γράψῃς! Ἀς ἐλπίσω ὅτι θὰ βρῶναις τώρα ποῦ γύρισε στὴν πόλιν, χωρὶς νὰ... προσφάξῃς τὰ πολλὰ μαθητάρια. Καὶ σὲ συγχάρω γιὰ τὸ Α. Καλῶς ποῦ σοῦ ἐρχομαι νὰ γίνῃς φέτος Ἀρίστα.

Τὸ ἔβρω, Ζὰν Σεπά, πὺς ἂν ἐβγαλῇ ἀπὸ τὸν τίτλο μου τίς λέξεις «τῶν Παίδων» καὶ ἄφινά μόνον «Ἡ Διάπλάσις», θὰ εἶχα περισσότερους συνδρομητὰς, γιατί θὰ μ' ἐπαίρναν καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰνόντα καὶ γελοῖα παιδιὰ, ποῦ θέλουν νὰ κάλουν τοὺς μεγάλους. Ἀλλὰ τί νὰ σοῦ πῶ! Δὲν ἀλλάζω τὸν τίτλο μου, ποῦ τὸν διατηρῶ 45 τῶρα χρόνια, γιὰ νὰκονίσω καὶ αὐτὰ τὰ κουτόπαιδα, ὅσα καὶ ἂν εἶναι. Προτιμῶ λιγότερα καὶ καλύτερα. Προτιμῶ νὰ μείνω μὲ τὰ παιδιὰ ποῦ εἶναι παιδιὰ, καὶ δὲν ντρέπονται νὰ εἶναι, καὶ μακάροιν σὰ μητέρα, καὶ μὲ διαβάξουν καὶ ἀπὸ μεγάλους. Αὐτῶν τῶν καλῶν παιδιῶν, τῶν λίγων ὅπως ὅλα τὰ καλὰ, θέλω νὰ εἶμαι ἡ Διάπλάσις. Καὶ μένω «Ἡ Διάπλάσις τῶν Παίδων»!

Καὶ μιὰ συνάντησις ἰδεῶν. Ἡ

Ξανθὴ Ἑλληνοπούλα, ἀπὸ 9 Νοεμβρίου, δηλαδὴ δυὸ μέρες πρὶν λάβῃ τὸ προηγούμενο φύλλον, μοῦ γράφει: «Ἐχω μιὰ ἰδέαν. Κάποτε εἴδες ἐκδῶσαι ἕνα μυθιστόρημα ὀνόματι «Ἀνθοῦλα». Ὁραῖότερον μυθιστόρημα δὲν ἔχω διαβάσει ὡς τὰ τώρα καὶ τὸ λυπηρὸ εἶναι ὅτι ἔχει ἐξαντληθῇ. Δὲν θάταν ὥρα νὰ τὸ βάλῃς ὡς δεύτερον μυθιστόρημα στὸν τόμο τοῦ 1924; ...» Πολὸ περίεργον δὲν σὲ φαίνεται; Ἐκτός πιά ἂν τὸ γράμμα αὐτὸ γράφτηκε μετὰ τὴν ἐκδόσιν τοῦ φύλλον καὶ ἡ Ξανθὴ Ἑλληνοπούλα ἐβλεπε παλαιότερη ἡμερομηνία, γιὰ νὰ μοῦ διεῖξῃ ἐταί πόσο ἐπιδοκιμαζέται τὴν ἐκλογὴ τῆς «Ἀνθοῦλας» γιὰ δεύτερον μυθιστόρημα. Τί νὰ πῶ καὶ ἐγώ!

Ἄλλ' ἀφοῦ ἤλθε λόγος, ἄς σὰς πῶ σήμερον καὶ γιὰ τὸ τρίτον. Ἐχετε ἀκούσει ποτὲ γιὰ τίς περιπέτειες καὶ τίς ψευτιές κάποιου κ. βέρχου Μυγκχάουζεν (Münchhausen); Εἶναι περίφημος ὁ ὅλο τὸν κόσμον τῶν μεγάλων. Λοιπὸν, ἡ Κυρὰ-Μάρθα, ποῦ ἔτυχε νὰ τίς ἀκούσῃ στὰ νεῖα τῆς, — γιατί ὁ βερώνης τῶν ἀρχιφευτῶν εἶναι γέννημα τοῦ προπαρθελόντος αἰῶνος, — τίς ἐκναυμήθηκε τῶρα καὶ ἀποφάσισε νὰ τίς διηγήθῃ στὰ πολλὰ μικρὰ καὶ στὰ... μεγάλα παιδιὰ. Μ' ἔκαμε μάλιστα καὶ ἔφερα ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ ἕνα βιβλίο, ποῦ ἔχει τίς ψευτιές αὐτῆς εἰκονογραφημένες, γιὰ νὰ τίς βάλωμε καὶ μετὰ τίς εἰκόνες τους. Ἐτοί τὰ μικρὰ μου παιδιὰ καὶ τὰ μεγάλα θὰ διασκεδάσουν τόσο πολὺ καὶ θὰ κάμουν τόσα γέλια, — μὰ τί γέλια! — ποῦ θὰ παρακαλοῦν νὰ μὴν τελειώσουν ποτὲ οἱ «Ψευτιές τοῦ Μυγκχάουζεν»! ... Ἀλλὰ μὲ αὐτὰ ποῦ εἶχα νὰ σὰς πῶ, μὲ τ' Ἀποτελέσματα κτλ. τέλειωσε ὁ διαθῆσιμος χρόνος γιὰ ἐκτενέστερες ἀπαντήσεις καὶ πρέπει νὰ σταματήσω ἐδῶ.

Ὁραῖος ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα καὶ οἱ ἐξῆς: Ἡρώϊκὴ Φέσα, Μυρμήγκι τῆς Διαπλάσεως, Αἰθα Ἀπολλίου, Φιλόμνηστος, Κόρη τῶν Ἀλπεων (ἔχι), Σφιγξ, Γριφοφάτης καὶ Πανταχοῦ Παρόν. — Ἐξέτέσσα τὰς παραγγελίας των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὰ καλὰ των λόγια.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἐγκρίνονται: 1 καὶ 2. «Μῦθος» καὶ «Ἡλιοδασίλεμα», ποιήματα τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. — 3. «Ὁ Ἀλῆς» τοῦ Ἀφρισμένου Κύματος. — 4. «Ὁ μικρὸς ἔμπορος» τοῦ Ἀστροῦ Συννεφάκι. — 5. «Γελάδα καὶ Βάτραχος» τοῦ Πουλιῶ τῆς Καταγίδος. — 6. «Τὸ πλοῖον τοῦ νοτιῶ» τοῦ Ὀλέμπι. — 7. «Νοσταλγικὴς γραμμὴ» τοῦ Ναρκίσσου. — 8. «Νοσταλγία» τῆς Νυχτερίδας. — 9. «Μπουμπουκία» τῆς Ξανθῆς Ἑλληνοπούλας.

Απορρίπτονται: — «Ἡ ἀπὸ τὸν Κωστάκη» 2ο τοῦ Πουλιῶ τῆς Καταγίδος. Καλογραμμένον, ἀλλὰ φρικτὸ, φοβερὸ γιὰ παιδιὰ! Τὰ καίμενα, εἶναι ἀνάγκη νὰ μαθαίνων ἀπὸ τῶρα τὰ παιδιὰ αὐτὰ πράγματα ποῦ σπανιότατα παρουσιάζει ἡ ζωὴ! Σκληρὸ καὶ ἀντικαταγωγικὸ τὸ θέμα. Καὶ μιὰ ἀπιθανότης: Μόνον

μετὰ χρόνια, ὅταν τὸ παιδιὰ ἔγιναι «νέος», ἔμαθε ἀπὸ τὸ θεῖο του πῶς ὁ πατέρας του ἦταν κακὸς ἄνθρωπος καὶ βρισκόταν στὴ φυλακή. Αὐτὰ στίς δυστυχεῖς οἰκογένειες δὲν κρύβονται. Ἀπὸ πολλὸ πρῶτοντα θάπρεπε νὰ τῶν μᾶθαι τὸ παιδί. Καὶ διὰ νὰ ἐκπληρωθῇ τὸ ρηθὲν, ὅτι περισσότερα μαθαίνει καλεῖς ἀπὸ ἕνα κομμάτι τοῦ ποῦ ἀπορρίπτεται παρ' ἀπὸ ἕνα τοῦ ποῦ ἐγκρίνεται, θὰ παρατηρήσω καὶ τοῦτο: Στὴν ἀρχή, ὁ κακὸς αὐτὸς πατέρας, μετὰ τὴν ἀγκαλιά των κτλ., παρουσιάζεται μᾶλλον σὰ μητέρα. Ἀλλὰ συνήθως τὰ παιδιὰ ἀλλοιωτικά ἀγαποῦν τὸν πατέρα, ὅταν μάλιστα ἔχουν τὴν μητέρα τους. Θέλω νὰ πῶ ὅτι ἡ στοργικὴ σχέση μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ πατέρα, στὸ διηγηματικὸ αὐτό, ἔπρεπε νὰ ἦταν κάπως διαφορετικὴ. Ἐτοί ὅπως εἶναι, δὲν ἀνταποκρίνεται μετὰ τὴν πραγματικὴν ἔκτα. — «Τὸ νυκτοῦ τοῦ Ἑβραίου», 1ο τοῦ Ἡρώους τῆς Κιουτάχειας. Ἀπρεπέστατο γιὰ παιδιὰ. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τοὺς μιλοῦμε ἐταί γιὰ παπᾶδες. Προσέχεται ὅταν μεταφράζετε γιὰ τὴν Σελίδα, νὰ παίρνετε κομμάτια δημοσιευμένα σὲ περιοδικὸ ἢ σὲ βιβλίο γιὰ παιδιὰ, ὅχι γιὰ μεγάλους. — Στὴν Ἑλπίδα, 2ο τῆς Νυχτερίδας. Κοινὸ τὸ θέμα καὶ ἄετον οἱ στίχοι. — Νὰ ζήσω θέλω μὲ ζωὴ, 2ο τῆς Ξανθῆς Ἑλληνοπούλας. Πολὸ ὁμορφὸ ποίημα. Ἀλλὰ παρουσιάζει τὴν ἐξῆς ἀνωμαλίαν, ποῦ δὲν ἐπιτρέπεται: Τὸ πρῶτον τετραστίχον δὲν εἶναι καθό

